

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 9Co/203/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2319201002
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 06. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Bibiána Ťažiarová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2020:2319201002.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Bibiána Ťažiarová a sudcov: JUDr. Martin Holíč a Mgr. Renáta Gavalcová, v právnej veci žalobkyne: Mgr. Y. X., nar. X.X.XXXX, bytom X., L. X, proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, pobočka Galanta, so sídlom Galanta, Z. Kodálya 1629/488, o zaplatenie 4.405,35 Eur s príslušenstvom, na odvolanie žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Galanta, č. k. 8C/11/2019-84 zo dňa 1. augusta 2019, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **r u š í a v r a c i a** na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie I. výrokom uložil žalovanej zaplatiť žalobkyni 4.405,35 Eur s 5,5% ročným úrokom z omeškania odo dňa 9.8.2017 do zaplatenia, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku, II. výrokom rozhodol, že žalobkyňa má voči žalovanej právo na náhradu trov konania vo výške 100%, o ktorých bude rozhodnuté osobitným uznesením súdom prvej inštancie.

2. Rozhodnutie odôvodnil právne aplikáciou ust. § 451 ods. 1, ods. 2, § 454, § 456, § 458 ods. 1, § 517 Občianskeho zákonníka, s poukazom aj na procesné ust. § 255 ods. 1, § 262 ods. 1, 2, § 263 Civilného sporového poriadku.

3. Súd prvej inštancie vychádzal zo skutkových zistení, že dňa 20.9.2011 žalovaná vydala rozhodnutie č. 700-0600047211-GC09/11, ktorým bolo rozhodnuté, že žalobkyni ako samostatne zárobkovo činnéj osobe nezaniklo povinné poistenie dňa 30.6.2010. Toto rozhodnutie bolo ústredím Sociálnej poisťovne potvrdené rozhodnutím č. 56923-2/2011 - BA z 5.12.2011 a nadobudlo právoplatnosť 13.12.2011. Proti rozhodnutiu odvolacieho orgánu podala žalobkyňa žalobu, ktorú Krajský súd v Trnave zamietol rozsudkom sp. zn. 14S/12/2012 zo dňa 19.9.2013. Najvyšší súd SR rozsudkom sp. zn. 1 Sžso 59/2013 zo dňa 18.11.2014 rozhodol tak, že rozhodnutie Sociálnej poisťovne - ústredie č. 56923-2/2011 zo dňa 5.12.2011 v spojení s rozhodnutím žalovanej č. 700-0600047 211-GC 09/11 zo dňa 20.9.2011 (o tom, že žalobkyni nezaniklo povinné nemocenské a dôchodkové poistenie dňa 30.6.2010), zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie (nadobudol právoplatnosť dňa 15.1.2015). Rozhodnutím č. 700-0610060 112-GC 04/12 zo dňa 20.2.2015 žalovaná rozhodla, že žalobkyni zaniklo povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie dňa 15.7.2010. Dňa 17.1.2012 Sociálna poisťovňa pobočka Galanta v konaní sp. zn. 700-0610060 112-GC 04/12 vydala rozhodnutie, na základe ktorého bolo žalobkyni za mesiace júl 2010 až december 2011 predpísané nemocenské poistenie, starobné poistenie, invalidné poistenie, poistenie do rezervného fondu celkom v sume 3.504,15 Eur. Žalovaná sa dňa 26.3.2012 obrátila na súdneho exekútora Mgr. Ľudovíta Zelísku so sídlom Hlohovec, Podzámska 37, so žiadosťou o vykonanie exekúcie na sumu 3.504,15 Eur voči povinnej Mgr. Y. X., kde titulom pre vykonanie exekúcie je právoplatné a vykonateľné rozhodnutie Sociálnej poisťovne so sídlom Bratislava pobočka Galanta č. k. 700-0610060 112-GC 04/12 zo dňa 17.1.2012. Okresný súd Galanta v konaní sp. zn. 15Er 464/2012 (EX 744/2012) vydal dňa 30.3.2012 poverenie na exekúciu na vymoženie 3.504,15 Eur a ďalších trov

exekúcie. V spise Okresného súdu Galanta sp. zn. 15Er 464/2012 na čl. 12 sa nachádza potvrdenie, kde Slovenská advokátska komora uvádza, že Mgr. Y. X. mohla vykonávať advokáciu samostatne do 28.7.2010. Od 29.7.2010 môže vykonávať advokáciu len v mene a na účet spoločnosti Advokátska kancelária - Mgr. Y. X., s.r.o. Potvrdenie bolo vydané dňa 20.2.2012. Podľa vyúčtovania súdneho exekútora v konaní EX 744/202 zo dňa 6.2.2018 bola exekúcia skončená dňa 2.2.2018 uspokojením pohľadávky oprávneného na sumu 3.504,15 Eur, trov exekútora činili 901,20 Eur.

4. Z vykonaného dokazovania právne uzavrel, že právny dôvod na exekúciu pôvodne existoval a titulom pre exekúciu bolo právoplatné a vykonateľné rozhodnutie Sociálnej poisťovne zo dňa 17.1.2012 sp. zn. 700-0610060 112-GC 04/12. Rozhodnutím Sociálnej poisťovne zo dňa 20.2.2015 sp. zn. 700-060001415-GC 09/15 bolo určené, že Mgr. Y. X. zaniklo povinné nemocenské a povinné dôchodkové poistenie dňa 15.7.2010. Sociálnej poisťovni sa plnilo z právneho dôvodu, ktorý odpadol a to rozhodnutím Sociálnej poisťovne zo dňa 20.2.2015 sp. zn. 700-060001415-GC 09/15, ktorým bolo určené, že Mgr. Y. X. zaniklo povinné nemocenské a povinné dôchodkové poistenie dňa 15.7.2010. Bezdôvodné obohatenie je vo výške 4.405,35 Eur, ktorá pozostáva z vymoženej istiny exekútorom v prospech žalovanej 3.504,15 Eur a trov exekútora 901,20 Eur. Zároveň priznal žalobkyni aj úrok z omeškania od doby, keď boli z účtu žalovanej odpísané.

5. Podľa § 255 ods. 1, 2 Civilného sporového poriadku okresný súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

6. Proti tomuto rozsudku podala odvolanie žalovaná, ktorým navrhla napadnutý rozsudok zrušiť a vrátiť na ďalšie konanie a novo rozhodnutie s poukazom na § 365 ods. 1 písm. f), h) Civilného sporového poriadku. Argumentovala tým, že dňa 20.9.2011 žalovaná vydala rozhodnutie č. 700-0600047211-GC09/11, ktorým rozhodla, že žalobkyni ako samostatne zárobkovo činnéj osobe nezaniklo povinné poistenie dňa 30.6.2010. Toto rozhodnutie bolo ústredím Sociálnej poisťovne potvrdené rozhodnutím č. 56923-2/2011-BA z 5.12.2011 (právoplatné dňa 13.12.2011). Proti rozhodnutiu odvolacieho orgánu podala žalobkyňa žalobu, ktorú Krajský súd v Trnave zamietol rozsudkom sp. zn. 14S/12/2012-52 z 19.9.2013. Najvyšší súd SR rozsudkom sp. zn. 1 Sžso/59/2013 zo dňa 18.11.2014 rozsudok Krajského súdu v Trnave č. k. 14S/12/2012 zo dňa 19.9.2013 (rozhodnutie Sociálnej poisťovne, ústredie, č.56923-2/2011-BA zo dňa 5.12.2011 v spojení s rozhodnutím žalovanej č. 700-0600047211-GC09/11 zo dňa 20.9.2011 o tom, že žalobkyni ako účastníčke konania nezaniklo povinné nemocenské a dôchodkové poistenie dňa 30.6.2010) zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie. Okresnému súdu bolo preukázané, že žalobkyni dňa 15.7.2010 zaniklo živnostenské oprávnenie (živnostenský list č. OŽP-A/2008/05239-00002), preto v zmysle ustanovenia § 21 ods. 4 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom v znení zákona č.310/2006 Z. z. sa od 16.7.2010 nepovažuje za samostatne zárobkovo činnú osobu podľa § 5 písm. b) zákona o sociálnom poistení. Na základe rozsudku Najvyššieho súdu SR, ktorým bola žalovaná viazaná, dňa 20.2.2015 v novom prejednaní vo veci zániku poistenia vydala rozhodnutie č.700-0600001415-GC09/15 (že žalobkyni ako samostatne zárobkovo činnéj osobe zaniklo povinné nemocenské a dôchodkové poistenie dňa 15.7.2010). Dňa 17.1.2012 vydala žalovaná rozhodnutie číslo 700-0610060112-GC04/12, ktorým žalobkyni predpísala ako povinne poistenej samostatne zárobkovo činnéj osobe za obdobie od 16.07.2010 do 31.12.2011 nedoplatok na poistnom na nemocenské poistenie, na starobné poistenie, na invalidné poistenie a poistnom do rezervného fondu solidarity za obdobie od 16.07.2010 do 31.12.2011 v celkovej sume 3.504,15 Eur. Rozhodnutie bolo žalobkyni doručené do vlastných rúk (prevzal splnomocnenec) dňa 6.2.2012 a nadobudlo právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 7.3.2012. Voči rozhodnutiu č. 700-0610060112-GC04/12 žalobkyňa nepodala odvolanie a ani návrh na obnovu konania v zákonom ustanovenej lehote, na základe ktorého by mohlo byť začaté nedávkové konanie. Na pojednávaní dňa 2.7.2019 žalobkyňa uznala nepodanie odvolania voči rozhodnutiu 700-0610060112-GC04/12 s tým, že v čase jeho doručenia sa nachádzala mimo územia Slovenskej republiky (zahraničná dovolenka) avšak ani po návrate, kedy bola pravdepodobne informovaná o doručení rozhodnutia, neinformovala žalovanú o podanej žalobe vo veci účasti na povinnom nemocenskom a dôchodkovom poistení a nepodala ani návrh na obnovu konania (po uplynutí lehoty na podanie odvolania). Žalobkyňa pohľadávku z titulu právoplatného a vykonateľného rozhodnutia č. 700-0610060112-GC04/12 dobrovoľne neuhradila, preto žalovaná podala dňa 26.3.2012 návrh na vykonanie exekúcie (exekučné konanie EX 744/2012). Po začatí exekučného konania podala žalobkyňa dňa 10.4.2012 námietky voči exekúcii, ktoré okresný súd uznesením č. k. 15Er/464/2012-35 zo dňa 11.07.2012 zamietol. Dňa 5.11.2012 žalobkyňa podala Okresnému súdu Galanta návrh na odklad exekúcie s tým, že vo veci rozhodnutia Sociálnej poisťovne ústredie č.56923-2/2011-BA

podala žalobu vedenú na Krajskom súde Trnava sp. zn. 14S/12/2012. Okresný súd uznesením č. k. 15Er/464/2012-84 zo dňa 25.10.2013 odklad exekúcie povolil do právoplatného skončenia konania sp. zn. 14S/12/2012. Dňa 14.1.2013 žalobkyňa podala opätovne námietky voči exekúcii a trovám exekúcie, ktoré okresný súd uznesením č. 15Er/464/2012-87 zo dňa 28.3.2014 zamietol. Dňa 29.3.2016 bolo žalovanej doručené oznámenie okresného súdu zo dňa 15.3.2016, v ktorom sa konštatuje, že exekučné konanie EX 744/2012 pokračuje nakoľko rozsudok Najvyššieho súdu SR č. k. 1Sžso/59/2013 zo dňa 18.11.2014 nadobudol právoplatnosť dňa 15.1.2015, avšak predmetom žaloby nebolo rozhodnutie č. 700-0610060112-GC04/12, ktoré je exekučným titulom v konaní EX 744/2012. Dňa 23.3.2016 podala žalobkyňa cestou okresného súdu voči žalovanej žalobu o určenie, že priznané právo rozhodnutím č. 700-0610060112-GC04/12 zo dňa 17.1.2012 neexistuje, ktorú zobrala späť a okresný súd konanie uznesením č. k. 30C/142/2016-33 zo dňa 22.8.2016 zastavil. Dňa 19.4.2017 bolo žalovanej doručené podanie žalobkyne so žiadosťou o zastavenie exekučného konania a výmaz zo zoznamu dlžníkov, pričom žalovaná jej oznámila, že návrh na zastavenie exekúcie nepodá, keďže exekučný titul, na základe ktorého je vedené exekučné konanie EX 744/2012 je právoplatným exekučným titulom, ktorý nebol zrušený. Dňa 12.6.2017 vydal súdny exekútor upovedomenie o začatí exekúcie zrážkami zo mzdy žalobkyne. Dňa 6.7.2017 vydal súdny exekútor exekučný príkaz na vykonanie exekúcie prikázaním pohľadávky z účtu v banke. Dňa 28.6.2017 podala žalobkyňa na úrad súdneho exekútora návrh na zastavenie exekučného konania a dňa 9.8.2017 návrh na vylúčenie veci z exekúcie. Dňa 6.2.2018 boli vymožené finančné prostriedky poukázané na účet žalovanej a toho istého dňa vypracoval súdny exekútor oznámenie o vymožení pohľadávky. Dňa 8.2.2018 bolo žalovanej doručené podanie žalobkyne - výzva na úhradu pohľadávky vo výške 4.351,56 Eur (vyčíslená ako rozdiel medzi celkom vymáhanou istinou 3.504,15 Eur podľa exekučného titulu vrátane trov exekučného konania a čiastkovou úhradou pohľadávky, ktorú žalobkyňa realizovala v r. 2015 vo výške 53,79 Eur). Žalobkyňa voči rozhodnutiu žalovanej č. 700-0610060112-GC04/12 nepodala odvolanie v zmysle ustanovenia § 215 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov, ani nevyužila právo podľa § 222 na obnovu nedávkového konania. V lehote do 6.3.2013 (rozhodnutie č. 700-0610060112-GC04/12 nadobudlo právoplatnosť dňa 7.3.2012) tj. do 1 roka žalobkyňa nepodala návrh na obnovu nedávkového konania. Poukázala na § 61 zákona č. 233/1995 Z. z. Exekučný poriadok a o zmene a doplnení ďalších zákonov (v znení platnom v čase podania návrhu na vykonanie exekúcie) navrátenie do predošlého stavu je v exekučnom konaní vylúčené (restitutio in integrum). Rozhodnutím žalovanej zo dňa 20.2.2015 zanikla žalobkyňi účasť na poistení, nie však povinnosť plniť žalovanej na základe rozhodnutia č. 700-0610060112-GC04/12. Rozhodnutie NS SR sp. zn. 1Vsl/2019 zo dňa 30.4.2019 sa týka výlučne poskytovateľov zdravotnej starostlivosti, nie advokátov.

7. Žalobkyňa odvolanie nepodala, k odvolaniu žalovanej sa nevyjadřila.

8. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporový poriadok - ďalej len „CSP“), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom - zároveň stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie v čase jeho podania pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. f, h/ CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), s prihliadnutím ex offo na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré nezistil (§ 380 ods. 2 CSP), súc pritom viazaný skutkovým stavom ako ho zistil súd prvej inštancie bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), a dospel k záveru, že odvolaniu možno priznať úspech, keďže rozhodnutie súdu prvej inštancie nie je vecne správne, v dôsledku čoho boli splnené podmienky pre jeho zrušenie postupom podľa § 389 ods. 1 písm. b) v spojení § 391 ods. 1 CSP.

9. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu vymedzeným rozsahom a dôvodmi odvolania žalovanej bolo posúdiť, či súd prvej inštancie rozhodol vo veci správne, ak žalobe vyhovel (I. výrok) a žalobkyňi priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu (II. výrok).

10. Z obsahu spisu (vrátane pripojeného exekučného spisu EX 744/2012) vyplýva, že rozhodnutím č. 700-0600047211-GC09/11 zo dňa 20.9.2011 žalovaná rozhodla, že žalobkyňi ako samostatne zárobkovo činnej osobe nezanišlo povinné poistenie dňa 30.6.2010. Rozhodnutím č. 56923-2/2011-BA zo dňa 5.12.2011 Sociálna poisťovňa ústredie potvrdila rozhodnutie žalovanej č. 700-0600047211-

GC09/11 zo dňa 20.9.2011 (nadobudlo právoplatnosť dňa 13.12.2011). Rozsudkom č. k. 14S/ 12/2012 zo dňa 19.9.2013 Krajský súd v Trnave zamietol žalobu žalobkyne proti rozhodnutím Sociálnej poisťovne - ústredie č. 56923-2/2011-BA zo dňa 5.12.2011. Rozsudkom č. k. 1 Sžso 59/2013 zo dňa 18.11.2014 Najvyšší súd SR zrušil rozhodnutie Sociálnej poisťovne - ústredie č. 56923-2/2011 zo dňa 5.12.2011 v spojení s rozhodnutím žalovanej č. 700-0600047 211-GC 09/11 zo dňa 20.9.2011 a vec vrátil na ďalšie konanie (právoplatné dňa 15.1.2015). Rozhodnutím č. 700-0610060112-GC04/12 zo dňa 17.1.2012 žalovaná predpísala žalobkyni za mesiace júl 2010 až december 2011 nemocenské poistenie, starobné poistenie, invalidné poistenie, poistenie do rezervného fondu celkom v sume 3.504,15 Eur. Rozhodnutím č. 700-0600001415-GC09/12 zo dňa 20.2.2015 žalovaná rozhodla, že samostatne zárobkovo činnéj osobe Mgr. Y. X. zaniklo povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie dňa 15.7.2010. Dňa 26.3.2012 podala žalovaná návrh na vykonanie exekúcie na sumu 3.504,15 Eur na základe rozhodnutia žalovanej č. 700-0610060112-GC04/12 zo dňa 17.1.2012 (právoplatné a vykonateľné dňa 7.3.2012). Listom zo dňa 6.2.2018 súdny exekútor oznámil okresnému súdu, že exekučné konanie sa skončilo vymožením pohľadávky oprávneného, ako aj trov exekúcie ku dňu 2.2.2018, vracia poverenie zo dňa 30.3.2012. Vyúčtovaním zo dňa 6.2.2018 si súdny exekútor vyúčtoval trovy 901,20 Eur (pohľadávka oprávneného 3.504,15 Eur).

11. Súd prvej inštancie rozhodol o vyhovení žalobe z dôvodu, že žalovaná sa bezdôvodne obohatila (v žalovanej sume 3.504,15 Eur + 901,20 Eur), keď sa jej plnilo z dôvodu, ktorý odpadol, čo vyplýva z rozhodnutia z Sociálnej poisťovne zo dňa 20.2.2015 (rozhodnutie č. 700-0600001415-GC09/12 pozn. odvolacieho súdu). Odvolací súd sa s vyššie uvedeným postupom súdu prvej inštancie nestotožňuje a považuje ho s ohľadom na obsah odôvodnenia napadnutého rozsudku prinajmenšom za predčasný.

12. Odvolací súd poukazuje na to, že konanie vo veciach sociálneho poistenia je upravený v zákone o sociálnom poistení (č. 461/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov) v ustanoveniach § 172 a nasl. Otázka, ktorý orgán je oprávnený rozhodovať vo veciach existencie sociálneho poistenia je v právnom poriadku Slovenskej republiky upravená výslovné. Je ním Sociálna poisťovňa, ktorá bola zákonom zriadená ako verejnoprávna inštitúcia na výkon sociálneho poistenia. Do jej právomoci preto patrí rozhodovanie o zániku sociálneho poistenia a otázok s tým súvisiacich, teda aj o otázke, či je osoba samostatne zárobkovo činná alebo nie, aj o výške predpísaného poisteného na nemocenské, starobné, invalidné poistenie (poistné do rezervného fondu).

13. S poukazom na obsah odôvodnenia napadnutého rozsudku sa javí, že súd prvej inštancie pri svojom rozhodovaní opomenul, že žalovaná vo vzťahu k žalobkyni konala a rozhodla v dvoch samostatných konaniach, jednak o jej účasti na sociálnom poistení (§ 178 ods. 1 bod 1 zákona o sociálnom poistení) a to rozhodnutím č. 700-0600047211-GC09/11 zo dňa 20.9.2011 a o poistnom (§ 178 ods. 1 bod 8 zákona o sociálnom poistení) a to rozhodnutím č. 700-0610060 112-GC 04/12 zo dňa 17.1.2012. V kontexte uvedeného je nutné konštatovať, že z odôvodnenia napadnutého rozsudku nevyplýva podľa akého zákonného ustanovenia súd prvej inštancie postupoval, ak uzavrel, že Sociálnej poisťovni sa plnilo z právneho dôvodu, ktorý odpadol a to s poukazom na rozhodnutie Sociálnej poisťovne č. 700-0600001415-GC09/12 zo dňa 20.2.2015, keďže uvedené rozhodnutie sa týkalo výlučne konania o jej účasti na sociálnom poistení. Súd prvej inštancie opomenul zásadnú skutočnosť, že exekučným titulom, na základe ktorého bolo vydané poverenie súdnemu exekútorovi okresným súdom v konaní EX 744/2012, bolo rozhodnutie žalovanej č. 700-0610060 112-GC 04/12 zo dňa 17.1.2002, o zrušení ktorého rozhodnuté nebolo (ani ku dňu rozhodovania súdu prvej inštancie rozhodnuté), a ktoré nadobudlo právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 7.3.2012, a práve na jeho na základe bola od žalobkyne súdnym exekútorom vymožená suma 3.504,15 Eur a trovy exekútora 901,20 Eur. Odvolací súd dáva do pozornosti súdu prvej inštancie, že v preskúmanom konaní nemožno preskúmať rozhodnutia vydané žalovanou, ale ani exekučné konanie (resp. rozhodnutia v ňom vydané) vedené na okresnom súde pod sp. zn. 15Er/464/2012. Taktiež odôvodnenie napadnutého rozsudku nedáva odpoveď na to, či súd prvej inštancie pri vyhovení žalobe sa vôbec zaoberal aj tým, že žalovaná suma 4.405,35 Eur pozostáva nielen z vymoženej istiny 3.504,15 Eur ale aj z trov exekútora 901,20 Eur, ktorý vykonával exekúciu na základe poverenia vydaného súdom.

14. Je zrejmé s poukazom na obsah exekučného spisu, že žalobkyňa síce využila možnosti dané jej zákonom a v exekučnom konaní (sp. zn. 15Er/464/2012) sa bránila, o jej návrhoch bolo okresným súdom rozhodované, avšak v konečnom dôsledku jej obrana nezvrátila vymoženie dlžnej sumy súdnym exekútorom za základe exekučného titulu, ktorý označila žalovaná, a to rozhodnutie č. 700-0610060

112-GC 04/12 zo dňa 17.1.2012. Iný už bol však postup žalobkyne vo vzťahu k rozhodnutiu žalovanej č. 700-0610060 112-GC 04/12 zo dňa 17.1.2012 (exekučný titul), ktorý nenapadla riadnym ani mimoriadnym opravným prostriedkom (§ 215 a § 222 zákona o sociálnom poistení), a preto toto rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 7.3.2012. Odvolací súd poukazuje na to, že na právoplatnosti rozhodnutia žalovanej č. 700-0610060 112-GC 04/12 zo dňa 17.1.2012 nemá vplyv už postup žalobkyne vo vzťahu k rozhodnutiu žalovanej č. 700-0600047211-GC09/11 zo dňa 20.9.2011 (žalobkyni ako samostatne zárobkovo činnéj osobe nezaniklo povinné poistenie dňa 30.6.2010), ktoré síce bolo ústredím Sociálnej poisťovne potvrdené rozhodnutím č. 56923-2/2011 - BA z 5.12.2011, avšak následne na základe žaloby žalobkyne podanej v konaní sp. zn. 14S/12/2012, Najvyšším súdom SR rozsudkom sp. zn. 1 Sžso 59/2013 zo dňa 18.11.2014 zrušené a vrátené na ďalšie konanie (vrátane rozhodnutia Sociálnej poisťovne - ústredie č. 56923-2/2011 zo dňa 5.12.2011) a opätovne rozhodnuté žalovanou rozhodnutím č. 700-0610060 112-GC 04/12 zo dňa 20.2.2015 (žalobkyni zaniklo povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie dňa 15.7.2010).

15. V súvislosti s uvedeným v odseku 14 odvolací súd dáva do pozornosti zásadu, ktorá platila už v rímskom práve, podľa ktorej „vigilantibus iura scripta sunt“ t. j. „práva patria len bdelym“ (pozorným, ostražitým, opatrným, starostlivým), teda tým, ktorí sa aktívne zaujímajú o ochranu a výkon svojich práv a ktorí svoje procesné oprávnenia uplatňujú včas a s dostatočnou starostlivosťou a predvídavosťou. V slobodnej spoločnosti je totiž predovšetkým vecou nositeľov práv, aby svoje práva bránili a starali sa o ne, inak ich podcenením či zanedbaním môžu strácať svoje práva majetkové, osobné, satisfakčné a pod. To platí obdobne aj o využívaní zákonných procesných ustanovení včítane využitia možnosti podania opravných prostriedkov (citované z rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5 Sžf 65/2011). Ak žalobkyňa pri zariaďovaní svojich záležitostí nekonala s primeranou opatrnosťou, nevyužila možnosť podať riadne resp. mimoriadne opravené prostriedky v konaní, dobrovoľne sa vystavila riziku, že právoplatne a vykonateľné rozhodnutie o predpísanom poistnom môže byť predmetom vymáhania zo strany žalovanej, čo sa aj potvrdilo.

16. S ohľadom na uvedené v odsekoch 13 a 14 odvolací súd konštatuje, že odvolateľke bola súdom bola odňatá možnosť konať pred súdom tým, že odôvodnenie rozsudku je nepreskúmateľné, keďže postráda odôvodnenie záveru súdu prvej inštancie o odpadnutí právneho dôvodu na plnenie žalovanej iba s poukazom na rozhodnutie Sociálnej poisťovne č. 700-0600001415-GC09/12 zo dňa 20.2.2015, pričom súd prvej inštancie neuviedol ani zákonné ustanovenie, podľa ktorého takýto záver prijal. Taktiež odôvodnenie postráda závery súdu prvej inštancie o tom, prečo a na základe akého zákonného ustanovenia prisúdená suma zahŕňa aj trovy exekútora, teda nielen vymoženú sumu od žalobkyne.

17. Podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

18. Podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru, každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

19. Podľa judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky, ak súd koná vo veci uplatnenia práva osoby určenej v čl. 46 ods. 1 ústavy inak ako v rozsahu a spôsobom predpísaným zákonom, porušuje ústavou zaručené právo na súdnu ochranu (I. ÚS 4/1994).

20. Vady konania vymedzené v § 389 ods. 1 písm. a) až d) CSP sú porušením základného práva strany sporu (účastníka súdneho konania) na spravodlivý proces, toto právo zaručujú v podmienkach právneho poriadku Slovenskej republiky okrem zákonov aj cit. čl. 46 a nasl. Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (napr. Ruiz Torija c/a Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A), Komisie (napr. stanovisko vo veci E.R.T. c/a Španielsko z roku 1993, sťažnosť č. 18390/91) a Ústavného súdu Slovenskej republiky (nález sp. zn. I. ÚS 226/03), treba za porušenie práva na spravodlivé súdne konanie považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia.

21. Podľa § 220 ods. 2 CSP, v odôvodnení rozsudku (čo je použiteľné i pre uznesenie) súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku

použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé. Podľa odseku 3, ak sa súd odkloní od ustálenej rozhodovacej praxe, odôvodnenie rozsudku obsahuje aj dôkladné odôvodnenie tohto odklonu.

22. Odôvodnenie rozsudku súdu a primerane i uznesenia (§ 234 ods. 2 CSP) musí mať náležitosti uvedené v § 220 ods. 2 CSP. Súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia musí vyporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na výsledky vykonaného dokazovania a zistené rozhodujúce skutočnosti, ale tiež s poukazom na ním prijaté právne závery. V odôvodnení rozhodnutia musí súd spôsobom logicky kompaktným a bez rozporov a vnútorných protirečení vysvetliť, k akým skutkovým zisteniam dospel, ktorú právnu normu a z akých dôvodov aplikoval a ako ju interpretoval. Účelom odôvodnenia je logicky, vnútorne kompaktno a neprotirečivo vysvetliť postup súdu a dôvody jeho rozhodnutia. Ak rozhodnutie súdu neobsahuje náležitosti uvedené v § 220 ods. 2 CSP, je nepreskúmateľné.

23. Pretože povinnosť súdu riadne odôvodniť rozhodnutie je odrazom práva strany na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktoré sa vyporiada i so špecifickými námietkami strany; porušením uvedeného práva strany a povinnosti súdu sa strane sporu (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu (v rovine polemiky i s jeho dôvodmi) v rámci využitia prípadne riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov.

24. Ak potom nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je porušením práva na spravodlivé súdne konanie, táto vada zakladá dôvodnosť podaného odvolania podľa § 365 ods. 1 písm. b) CSP v závislosti od miery znemožnenia stranám realizovať ich právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia.

25. Nepreskúmateľnosť, či arbitrárnosť súdneho rozhodnutia musí byť napravená, pretože bráni jeho vecnému preskúmaniu; konvalidácia tohto nedostatku súdom vyššieho stupňa neprichádza z logických a systematických dôvodov do úvahy (tiež pre zachovanie princípu dvojinstančnosti). Tomu zodpovedá aj znenie ust. § 388 CSP, ktoré odvolaciemu súdu umožňuje zmeniť rozhodnutie súdu prvej inštancie len za predpokladu, že nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie. Pokiaľ teda existujú dôvody pre zrušenie rozhodnutia, čo zároveň vylučuje, aby mohlo byť rozhodnutie potvrdené, nemožno ho ani zmeniť (viď rozhodnutie NS SR 7Cdo 157/2011).

26. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom vyhovel žalobe bez toho, aby sa zaoberal a náležite odôvodnil aj skutočnosti uvedené v odseku 16. Týmto postupom okresný súd odňal procesným stranám reálnu možnosť konať pred súdom (obdobne aj práva strany na prerokovanie jeho veci bez zbytočných prieťahov s odkazom na ust. čl. 48 ods. 2 vety prvej Ústavy Slovenskej).

27. Odvolací súd preto napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie z dôvodu nepreskúmateľnosti včítane závislého výroku o trovách konania podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušil a podľa § 391 ods. 1 CSP vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

28. Povinnosťou súdu prvej inštancie v ďalšom konaní, súc pritom viazaný právnym názorom odvolacieho súdu v odsekoch 13 a 14 (§ 391 ods. 2 CSP), bude opätovne komplexne i s prihliadnutím na argumenty predstreté v odvolacom konaní posúdiť uplatnený nárok žalobkyne, za tým účelom v potrebnom rozsahu vykonať dokazovanie, výsledky celého konania potom náležite zhodnotiť a to najmä so sústredením sa na sporné otázky, výsledky dokazovania posúdiť z hľadiska všetkých na vec vzťahujúcich sa zákonných ustanovení (s ich uvedením) a následne vo veci opätovne rozhodnúť, pričom rozhodnutie je potrebné náležite v súlade s ust. § 220 ods. 2 CSP odôvodniť.

29. V novom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie i o náhrade trov tohto odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP), nakoľko nesprávne rozhodnutie s nutnosťou jeho zrušenia zakladá povinnosť súdu prvej inštancie rozhodnúť aj o trovách odvolacieho konania.

30. Senát odvolacieho súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prevej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).